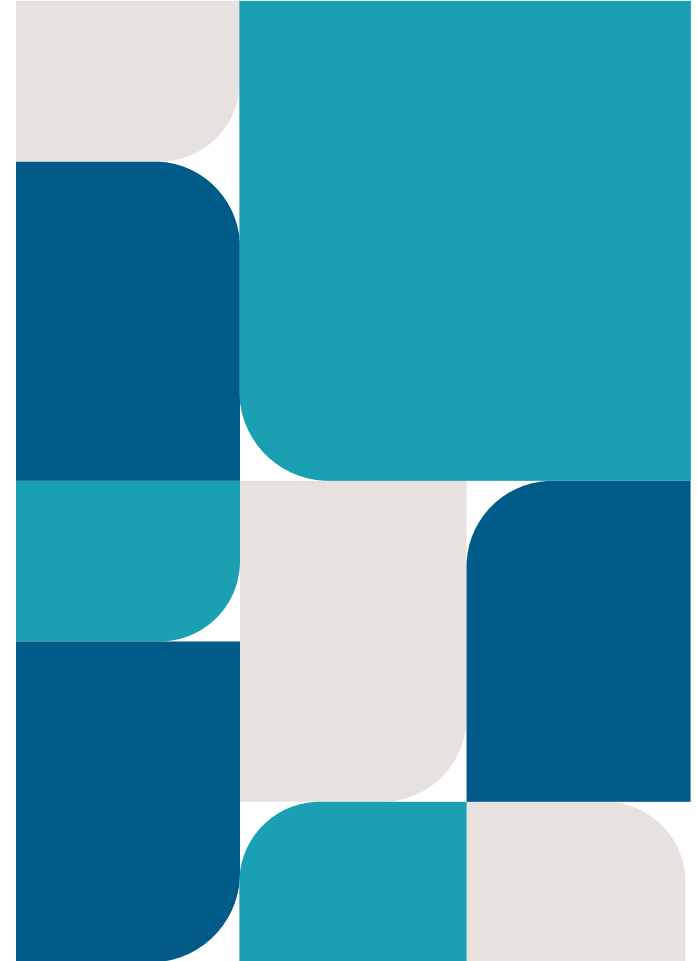

Akut cystit och ABU äldre

Bakterier i urinen – UVI eller ABU?

Senast uppdaterad 2025-01-10

Strama Västra Götaland

Agda 85 år

- Bor på SÄBO
- Blivit förvirrad sista veckan
- Urinen luktar illa
- Urinstickan är ful
- Urinodlingen visar signifikant växt av *Escherichia coli*

- Vad behöver ni veta mer?
- Har Agda en UVI?

ABU Asymtomatisk bakteriuri

- Mycket vanligt hos äldre
- "Snällare" bakterier – **skyddar** mot allvarligare infektioner

Antibiotika vid ABU ökar risken för

- Symtomgivande UVI
- Resistenta bakterier
- Biverkningar

Kan oro och förvirring vara
orsakade av en akut cystit?

Om de **enda** symtomen är oro och
förvirring, är det då troligt att de
orsakas av akut cystit?

Om en akut cystit är så kraftig att
den ger cerebrala symtom,

JAJA!

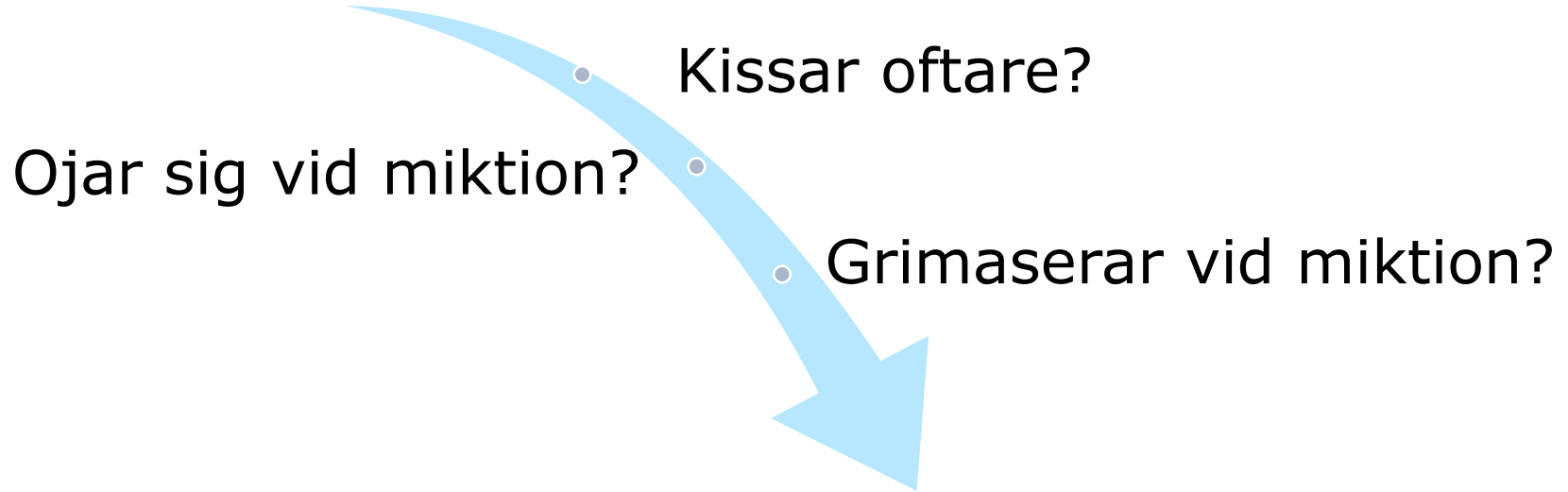
då borde det väl också finnas lokala
symtom från urinvägarna?

Viktig kunskap som tyvärr inte är självklar!

- Ospecifika symtom ***utan samtidiga symtom från urinvägarna*** är oftast **INTE** en urinvägsinfektion!
- Vilka andra troligare orsaker kan ni tänka er?

Läkemedel: Biverkningar, för hög dos?
Förändringar i omgivningen?
Dehydrering?
Förstoppning?
Andra sjukdomar?
Demens som fluktuerar?

Samtidig demens

Kan i de flesta fall komma betydligt längre i diagnostiken genom att vara observant!

När ska äldre behandlas för UVI?

- Vid symtom från urinvägarna!

- Kissar oftare
- Täta trängningar
- Besvärad vid vattenkastning
- Feber

- Starkt illaluktande urin är ingen indikation för antibiotika!

UVI/ABU hos äldre

LÄKEMEDELSVERKET
SWEDISH MEDICAL PRODUCTS AGENCY

English English Kontakt oss

Vi arbetar för folk- och djurhälsan

Sök Meny

Start / Behandling och förskrivning / Behandlingsrekommendationer / Läkemedel vid urinvägsinfektioner - behandlingsrekommendation

Läkemedel vid urinvägsinfektioner - behandlingsrekommendation

Publicerad: 13 december 2017
Senast uppdaterad: 15 november 2019
Kategori: Läkemedel för människa, Barn och ungdomar, Vuxna, Antibiotika

Denna rekommendation omfattar initial handläggning och antibakteriell behandling av urinvägsinfektion (UVI) hos kvinnor, män och barn i öppenvård. Vid akut cystit hos kvinnor rekommenderas exspektans vid milda till måttliga symtom. Behandling med antibiotika syftar i första hand till att förkorta tiden med symtom. Pivmecillinam och nitrofurantoin är likvärdiga förstahandspreparat.

“Ordination av urinstickor och urinodlingar bör endast ske efter konsultation med ansvarig läkare”

Kateterassocierad UVI

- Det är vanligt med överdiagnostik av kateterassocierad UVI
- Mekanisk påverkan av katetern kan ge UVI-liknande symtom som sveda, trängningar och urinläckage
- UVI är sannolik vid feber och nytillkomna symtom från urinvägarna eller vid feber och akut stopp för urinavflödet

KAD och feber + nytillkomna symtom från urinvägarna/akut stopp – hur tas urinodling?

- Kateterbyte, ta blåsurin ur den nya för urinodling
- Kort kateterduration, urinodling: Punktion av kateterslangen (endast silikon- och latexkatetrar) nedanför förgreningsstället efter det att slangen varit avstängd 30 minuter.
- Antibiotikabehandling i 7 dagar räcker

Bakterier i urinen hos äldre
-varför får inte alla antibiotika?

Affisch och broschyr

svenska, engelska, finska,
arabiska, persiska, somaliska,
sorani, spanska

Stramas informationsmaterial

Adress & Distributionscentrum
Tryckta versioner på svenska

Film: Bakterier i urinen hos äldre

Råd till äldre och anhöriga vid bakterier i urinen

Äldre människor har ofta bakterier i urinen utan att det ger några besvär. Upp till hälften av de personer som bor på äldreboenden och demensboenden har bakterier i urinen utan att vara sjuka. Det kallas för asymtomatisk bakteriuri (ABU) och ska inte behandlas med antibiotika.

Helhetsbedömning viktig

Länge har man ansatt att trötthet, oro och förvirring kan vara orsakat av en urinvägsinfektion men nyare forskning visar att dessa besvär oftast beror på något annat. Besvären kan istället bero på biverkningar av läkemedel, andra sjukdomar eller att personens omgivning nyligen har förändrats. När en äldre människa får dessa symptom är det viktigt att göra en helhetsbedömning av hälsotillståndet för att se om det finns andra orsaker till besvären än urinvägsinfektion.

Urinprov ska bara tas när det finns en direkt misstanke om urinvägsinfektion. Vid plötsligt påkomna besvär av sveda vid vattenkastning och täta urinrängningar, med eller utan feber, kan orsaken vara en urinvägsinfektion. Då är antibiotika ofta till hjälp.

Antibiotika ska inte användas i onödan

Antibiotika ska bara användas när det verkligen behövs eftersom läkemedlet även slår ut goda bakterier som har en skyddande effekt, både i urinvägarna och i tarmen. Mer sjukdomsalstrande bakterier kan då ta plats. Antibiotika kan också ge biverkningar såsom diarré, vilket kan vara påfrestande för äldre och sköra personer. Dessutom riskerar man att sälla fram bakterier som är motståndskraftiga mot antibiotika. Dessa bakterier kan sedan orsaka svårbehandlade infektioner.

Som patient och anhörig är det bra att känna till att äldre ofta har harmlösa bakterier i urinen som inte behöver behandlas med antibiotika.

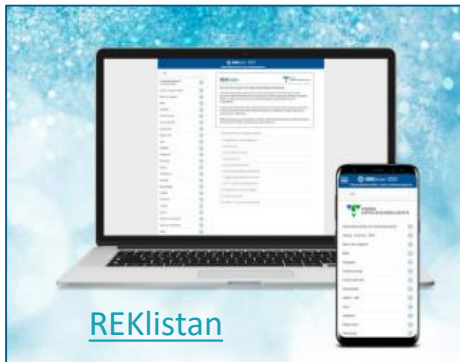
HEALTHYFOCUS/STEN/BE/SHARPS

Råd till äldre och anhöriga vid bakterier i urinen

Kom ihåg!

- Ospecifika symtom (t.ex. trötthet, oro, förvirring) ***utan samtidiga symtom från urinvägarna*** är oftast **INTE** en urinvägsinfektion!
- Behandla inte ABU med antibiotika!

UVI/ABU äldreboende fallbeskrivning

2014-04-23, reviderad 2018-06-18, uppdaterad 2021-02-11

Agda 81 år har på ett äldreboende. Sista veckan har Agda blivit försvirad, urinen luktar illa, urinröret är fullt och urinledningen visar signifikant värd av Escherichia coli. Agda har inte feber, heller inte KOL. Vad man vet har Agda inte några tidigare sjukdomar. Sjukhistorien ringer från äldreboendet och undrar om Agda fått en urinväggsinfektion (UVI).

Fåglor

1. Betyder den positiva urinledningen att Agda har en UVI?
2. Hur vanlig är det att patienter på äldreboenden har asymtomatisk bakteruri (ABU) respektive positiva urinröster?
3. Ska ABU behandlas med antibiotika?
4. Har Agda en symptomgivande UVI? Behöver vi sätta något mer?
5. Vad är vanligaste orsaken till att man misstänker att patienter på äldreboenden har UVI?
6. Vilka symptom kan tala för akut cystit?
7. Är det möjligt att identifiera eventuella symptom från urinrörets hos demanta patienter?
8. Vilken nytta har man av att använda urinröster på äldreboenden?
9. Vilka symptom inger misstanke om kateterassocierad UVI?
10. Hur tar man urinprov från kateterbärare?
11. Bör man använda lokala drosingpreparat, metenaminöppret (Hexrex) eller trångbåriga vid reciderande cystit?

UVI-ABU äldreboende fallbeskrivning

Samverkan mot antibiotikaresistens

Läkemedel vid urinvägsinfektioner (UVI) - behandlingsrekommendation

Publicerad: 13 december 2017
Senast uppdaterad: 13 december 2017
Kategori: Läkemedel för människor, Barn och ungdomar, Vuxna

Denna rekommendation omfattar initial handläggning och antibakteriell behandling av urinvägsinfektion (UVI) hos kvinnor, män och barn i öppenvård. Vid akut cystit hos kvinnor rekommenderas expektans vid milda till måttliga symptom. Behandling med antibiotika syftar i första hand till att förkorta tiden med symptom. Pivmecillinam och nitrofurantoin är likvärdiga förstahandspreparat.

Rekommendationen publicerades ursprungligen: 2017-12-13
Rekommendationen uppdaterades: 2019-03-05
Tryckt version: 2017,2019
Status: Aktuell

Behandlingsrekommendationen riktar sig främst till förskivare i öppenvården.

Läkemedel vid urinvägsinfektioner (UVI) - behandlings-Rekommendation. Läkemedelsverket 2017

Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård

- Tecken på allvarig infektion hos vuxna och barn
- Akut mediaotit
- Rinosinuit
- Faryngotonsillit
- Akut bronkit och pneumoni
- Akut exacerbation av KOL
- Urinvägsinfektioner
- Hud- och mjukdelsinfektioner
- Sexuellt överförbara bakteriella infektioner

Ladda gärna ner appen Strama Nationell som även finns som [webbsida](#)

Regnbågshäftet: Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård.